

Skipper Otto Bjørn Leth er død knapt 63 år gammel.

Der blev pludselig så stille.

Vi vidste det jo godt alle sammen, for vi så det jo komme ganske stille. Men at det skulle være lige nu, det vidste vi bare ikke.

Det var lidt ligesom i de der talrige kapsejladser, hvor BRITA LETH - på trods af alt - stiltfærdigt og ubemærket sneg sig over mållinjen med alle sejl sat. Otto havde sneget sig over mållinjen igen, men denne gang var det desværre for sidste gang. Men det foregik med både bredfok og spidser sat og ham selv alene ved både ror og fald.

Otto Leth var en af den sejlende kulturarvs allerstørste pionerer. Han fejrede i år sit 40 års jubilæum med skonnerten BRITA LETH. Han var ikke den første, der fik ideen at restaurere et gammelt fragtskib, og sejle med det, andre var allerede godt i gang. Men han var på en eller anden måde anderledes end de andre.

Interessen for skibene stammede tilbage fra hans barndom. Otto's far havde fået job som skoleinspektør i Egedesminde og derfor flyttede Otto i 1956 med resten af familien til Grønland. Dengang fløj man ikke til Grønland, man sejlede

Jeg sidder her og ser på et billede, hvor Otto i 1956 passerer Prins Christianssund om bord på M/S DRONNING ALEXANDRINE. Jeg er ikke i tvivl om, at det allerede var her, Otto fik vakt den indre sømand og interessen for skibe. Men var interessen ikke allerede vakt på færgen, så blev den det, da han så alle de fine gamle sejlskibe, som vi andre kun kender fra Jens Friis-Pedersens flotte værk om de danske skibe i Grønlandsfarten.

Otto Leth påbegyndte sidst i 1960-erne en uddannelse som arkitekt, men fuldførte aldrig helt studiet, da den tidligere skonnert HILFRED blev sat til salg, og den var der på det tidspunkt mere fremtid i.

Familien Leth købte HILFRED og påbegyndte straks en restaurering af skibet, der senere blev omdøbt til BRITA LETH.

BRITA LETH var primært Otto's barn, men samtidig også et familieprojekt. Hele familien var fra starten involveret i restaureringen, lige som de i de senere år har hjulpet til, når det har set mest håbløst ud.

BRITA LETH fremstår i dag som et af Danmarks smukkeste og mest troværdigt restaurerede skibe, intet mindre end et nationalt klenodie.

Men BRITA LETH var jo ikke ikke Otto's eneste skib. Han havde gennem årene flere. Hvor andre i dag tager en hjemløs hund med hjem fra Portugal, så kunne Otto ikke klare at se skibe lide. Han måtte redde dem. Således både loggeren LAKSEN, loggeren LEO, men også det store fyrinspektionsskib H. V. RAVN, som blev købt og lagt i Hobro. Tanken var, at skibene skulle anvendes i det socialpædagogiske arbejde som Otto havde startet op.

LEO blev sejlet som fragtskib i en kort årrække, men desværre lykkedes det aldrig for ham at fuldføre projektet med H. V. RAVN. Men på grund af hans forudseenhed, så er skibet i dag bevaret.

Mange unge søfolk har været i kontakt med Otto gennem årene, og det har uden tvivl været en hård skole, for skibet blev drevet på helt traditionel facon med direkte linie til Marstalskipperne. Men det har samtidig været en god skole, der har betydet, at en stor del af den traditionelle viden Otto havde erhvervet, den bliver bragt videre til kommende generationer.

Otto Leth havde en brændende interesse for de traditionelle skibe, en interesse der med tiden gjorde ham til en af de mest vidende og markante personer på området. Han havde naturligvis en stor fordel i at have været med så tidligt, at han kunne få det hele overleveret fra mand til mand af de søfolk, der selv havde sejlet med disse skibe.

I de første år, hvor Otto ikke havde de nødvendige papirer til at sejle skibet, havde familien en gammel skipper Emdahl ansat, som tidligere havde sejlet på bramsejlskonnerter. Det var her Otto lærte dels at sejle, og dels at vedligeholde et skib på den traditionelle måde. Skipper Emdahl var Otto's mentor, der lærte ham de gamle dyder som kvalitet, håndværk og godt sømandskab.

Og Otto var en ualmindelig opmærksom lytter. Ingen detalje var for lille til at optage ham, og han sugede viden til sig som kattehår på et kunststoftæppe. Al denne kundskab gjorde ham næsten kompromisløs i forhold til det at restaurere et fartøj korrekt. Og den gjorde ham til en ualmindelig dygtig sømand, der kunne sit skib. At se ham lægge BRITA LETH til kaj i Fåborg mellem flere store skibe var en rendyrket fornøjelse.

Når jeg tænker tilbage på Skibsbevaringsfondens begyndelse og de krav vi dengang stillede til skibsejerne om detaljeringsgraden af restaureringerne, så kunne mange af de løsninger, der dengang var gangbare, bringe Otto helt ud af fatning. Jeg har således måttet lægge ryg til rigtigt mange velfortjente verbale bank. Men desværre var de fleste skibsejere dengang ikke parat til at lave tingene, som de egentlig burde. Og vi kunne simpelthen ikke drive skibsbevaring, hvis ikke skibsejerne var på vores side og forstod, hvad det var vi ville. Derfor blev det en lang udvikling, en udvikling hvor Otto Leth på mange måder var en drivende kraft, der altid var klar til at argumentere og forklare hvorfor og hvordan.

Otto Leth havde den specielle udstråling, der skulle til at gøre ham til en slags patriark, ikke bare for familien, men også for os andre i miljøet. Det er således et kolossalt savn der opstår, når en mand med så stor en viden og indsigt ikke er mere.

Otto Leth efterlader sig to børn sønnen Thorbjørn og datteren Maria, som nu har sejlet på BRITA LETH i flere år.

Æret være Otto Leth's minde.

Jes Kroman
Skibsbevaringsfonden